

LATVIJAS REPUBLIKA
JELGAVAS NOVADA DOME

UR reģ.Nr. 90009118031, Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001, Latvija, tālrunis: 63022238,
E-pasts: dome@jelgavasnovads.lv; www.jelgavasnovads.lv

Pielikums protokolam Nr. 17/2023

LĒMUMS

Jelgavā

2023. gada 26.jūlijā

Nr. 6

Par ceļa servitūta atzīmes dzēšanu

Izskatot Geņas Šakeļas 2023. gada 19. aprīļa iesniegumu (reģistrēts ar Nr. JNP/3-19.1/23/319), par ceļa servitūta atzīmes dzēšanu, konstatēts:

1. Zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 54440070158, platība 0,08 ha, ietilpst nekustamā īpašuma ar kadastra numuru 54440070158, "Ieviņas 49", Ānē, Cenu pagastā, Jelgavas novadā, sastāvā. Īpašuma tiesības nostiprinātas Cenu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 445 uz Geņas Šakeļas vārda 1998. gada 27. novembrī.
2. Cenu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 445 III. daļas 1. iedaļā 1.1. ierakstā ierakstīta atzīme – ceļa servitūts, platība 20 m.
3. Atbilstoši Jelgavas novada pašvaldības rīcībā esošajiem Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – Kadastra informācijas sistēma) teksta datiem, zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 54440070158 reģistrēts nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājums – ceļa servitūta teritorija 20 m. Kadastra informācijas sistēmas grafiskajā daļā ceļa servitūta teritorija nav reģistrēta.
4. Pēc Jelgavas novada pašvaldības rīcībā esošās informācijas, minētā ceļu servitūta teritorija zemesgrāmatā kā atzīme tika reģistrēta, pamatojoties uz Valsts zemes dienesta Jelgavas nodaļas 1998. gada 23. septembra lēmumu Nr. 600. Zemesgrāmatas tiešsaistes datus nav norādīta zemes vienība, kam par labu nodibināta minētā ceļa servitūta teritorija.
5. Zemesgrāmatu likuma 44. pants nosaka, ka ierakstu veidā uz nekustamo īpašumu nostiprina tiesības, kam pamatā ir tiesisks darījums, tiesas spriedums vai lēmums vai administratīvu iestāžu akts vai kas pastāv uz paša likuma pamata; tāpat nostiprina minēto tiesību pārgrozījumus un dzēsumu. Atzīmju veidā nostiprina nodrošinājumus un aprobežojumus.
6. Zemes reformas laikā (zemes piešķiršana lietošanā) varēja tikt noteikti zemes lietošanas tiesību aprobežojumi citu fizisko un juridisko personu interesēs saskaņā ar likuma „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību” 29. un 32. pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006. gada 31. decembrim). Turklāt no likuma „Par 1937. gada 22. decembra Zemesgrāmatu likuma spēka atjaunošanu un spēkā stāšanās kārtību” 14. panta pirmās daļas (redakcijā, kas bija spēkā līdz 1996. gada 30. aprīlim) izrietēja – ja viena gada laikā no īpašuma tiesību nostiprināšanas dienas persona, kuras labā nostiprināta tiesību aprobežojuma atzīme, nav iesniegusi šīs tiesības nostiprinājuma

- lūgumu, tad atzīme bija dzēšama. Līdz ar to secināms, ka šīm atzīmēm bija pagaidu raksturs un tām laika gaitā bija jāpārvēršas par ierakstiem vai arī jāizzūd.¹
7. Servitūts atbilstoši Civillikuma 1130. pantam ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemesgabalam par labu. Senāts jau agrāk ir atzinis, ka zemes reformas laikā ar valsts vai pašvaldības iestādes lēmumu (administratīvo aktu) noteikts īpašuma lietošanas tiesību aprobežojums un zemesgrāmatā ierakstītā atzīme nav ceļa servitūts Civillikuma 1130., 1231. un 1235. panta izpratnē. Minētais tiek pamatots ar to, ka:
- 1) tas neatbilst servitūta jēdzienam;
 - 2) servitūtu kā lietu tiesību saskaņā ar Civillikuma 1235. pantu ieraksta zemesgrāmatā, bet atzīmei zemesgrāmatā ir pagaidu raksturs, un tā laika gaitā izzūd ar dzēšanu vai arī tiek atvietota ar ierakstu;
 - 3) valsts vai pašvaldības iestādes lēmums (administratīvais akts) nav neviens no Civillikuma 1231. pantā norādītajiem servitūta nodibināšanas pamatiem – ne likums, ne līgums vai testaments, ne tiesas spriedums (Senāta 2013. gada 9. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC 458/2013 (C12204010) 10. punkts un tur minētie avoti).²
8. Dati par īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu (apgrūtinājumu), kas noteikts uz likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 22. panta kārtībā pieņemta Valsts zemes dienesta lēmuma (administratīvā akta) pamata un kas ierakstīti zemesgrāmatā atzīmes veidā, no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas tiek dzēsti Ministru kabineta 2012. gada 10. aprīļa noteikumu Nr. 263 „Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 112. punktā paredzētajā kārtībā. Pamats datu dzēšanai ir attiecīgas pašvaldības izsniegts dokuments. Pieteikums par pienākuma uzlikšanu Valsts zemes dienestam dzēst šādus apgrūtinājumus ir pakļauts izskatīšanai administratīvajā tiesā.³
9. Saskaņā ar likuma “Par autoceļiem” 6.¹ pantu, ja kāda īpašnieka zemes gabalu, kuru viņš ieguvis sakarā ar īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes privatizāciju, pievedceļš nesavieno ar valsts vai pašvaldības ceļu, šādam īpašniekam ir servitūta tiesības lietot braukšanai citos zemes gabalos esošos ceļus vai ierīkot tos no jauna. Servitūtu nodibina Civillikumā noteiktajā kārtībā. No minētā izriet, ka ceļa servitūtu nodibina gadījumos, ja konkrēto zemes gabalu pievedceļš nesavieno ar valsts vai pašvaldības ceļu, un tikai Civillikumā noteiktajā kārtībā.
10. Izvērtējot konkrēto situāciju, konstatēts, ka blakus esošajiem nekustamajiem īpašumiem piekļuve nodrošināta no Jelgavas novada pašvaldībai tiesiskajā valdījumā esošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54440070250 – koplietošanas ceļš “Ieviņas-iekšējie ceļi”, kurš savukārt pieslēdzas pie pašvaldības tiesiskajā valdījumā esošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54440070229 “Zīļu iela” un no pašvaldības tiesiskajā valdījumā esošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 54440070050 “Atpūtas iela”.
11. Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 15. punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanu un apbūvi, kas ietver pašvaldības tiesības risināt un izvērtēt piekļuves iespējas katrai zemes vienībai.

¹ Latvijas Republikas Senāta Departamentu priekšsēdētāju 2021. gada 5. jūlija sēdes lēmums Nr. 5-14/3-2021, sk. <https://juristavards.lv/zinas/279195-jautajums-par-zemes-reformas-laika-noteiktu-cela-servitutu-atzimju-dzesanu-javerte-administrativaja/>

² Latvijas Republikas Senāta Departamentu priekšsēdētāju 2021. gada 5. jūlija sēdes lēmums Nr. 5-14/3-2021, sk. <https://juristavards.lv/zinas/279195-jautajums-par-zemes-reformas-laika-noteiktu-cela-servitutu-atzimju-dzesanu-javerte-administrativaja/>

³ Turpat.

Ņemot vērā minēto, kā arī pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 15. punktu, Zemesgrāmatu likuma 44. un 57. pantu, Ministru kabineta 2012. gada 10. aprīļa noteikumu Nr. 263 “Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi” 112.2. apakšpunktu, Ozolnieku novada teritorijas plānojumu 2020 un saistošajiem noteikumiem Nr.5/2020 “Ozolnieku novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kas apstiprināti ar Ozolnieku novada domes 2020.gada 12.marta lēmumu Nr.3 (protokols Nr.5),

Jelgavas novada dome, atklāti balsojot,

PAR – 19 balsis (Andris Ozoliņš, Artūrs Semjonovs, Dainis Liepiņš, Dina Tauriņa, Emīls Dobrājs, Gundars Liepa, Ģirts Neija, Ilze Vītola, Irina Dolgova, Jānis Kažotnieks, Jānis Počs, Juris Lavenieks, Juris Razživins, Lolita Duge, Madars Lasmanis, Oskars Cīrulis, Pēteris Veļeckis, Uldis Ainārs, Vidmants Rinkuns);

PRET – nav;

ATTURAS – nav,

nolemj:

1. Dzēst Cenu pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.445 III. daļas 1. iedaļas 1.1. ierakstu (atzīme – ceļa servitūts 20 m);
2. Dzēst Kadastra informācijas sistēmā zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 54440070158 reģistrēto nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumu – ceļa servitūta teritorija 20 m.

Priekšsēdētājs

M.Lasmanis